

під час запобігання загрозам або виникнення загроз різного характеру. Розроблення моделей, які дають змогу здійснювати взаємодію та координацію суб'єктів спеціалізованої публічної адміністрації у сфері забезпечення національної безпеки України під час запобігання внутрішніх і зовнішніх загрозам і ліквідації внутрішніх і зовнішніх загроз національній безпеці різноманітного характеру, в умовах невизначеності й неповноти інформації, дефіциту часу на прийняття управлінських рішень є важливою й актуальною науково-практичною проблемою, яка також підлягає негайному вирішенню.

Список використаних джерел:

1. Ботвінов Р.Г. Развитие публичной службы особого назначения в Украине: автореф. дис. ... докт. наук з держ. упр.: спец. 25.00.03. Дніпро, 2018. 36 с.
2. Про національну безпеку: Закон України від 21 червня 2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.
3. Шевчук О.М. Взаємодія та координація органів державної влади щодо забезпечення державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2014. Вип. 8. С. 126–129.
4. Сівков С.В. «Взаємодія» і «координація»: масштабність понять. *Закон и Жизнь*. 2013. № 6. С. 27–29.
5. Патерило І.В. Адміністративно-правові інструменти діяльності публічної адміністрації України: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.17. Київ, 2015. 350 с.
6. Концептуальні засади розвитку системи забезпечення національної безпеки України: аналіт. доп. / О.О. Резнікова, В.Ю. Цюкало, В.О. Паливода, С.В. Дрьомов, С.В. Сьомін. Київ: НІСД, 2015. 58 с.

УДК 342.9

КОВАЛЕНКО А.В.

**ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ**

Стаття присвячена розгляду інформаційно-аналітичного забезпечення поліцейської діяльності. Автором у межах статті визначено сутність інформаційно-аналітичного забезпечення поліцейської діяльності (зокрема надано визначення понять «інформація» відповідно до норм чинного законодавства, «аналітика» відповідно до Енциклопедичного словника, а також «інформаційно-аналітичне забезпечення»). Проаналізовано особливості й компоненти останньої дефініції. Висвітлено основні цілі й мету інформаційно-аналітичного забезпечення в управлінні Національною поліцією, а також проаналізовано аналітичну роботу в органах поліції та мету цієї роботи.

Ключові слова: Національна поліція України, інформація, аналітика, інформаційно-аналітичне забезпечення, поліцейська діяльність.

Статья посвящена рассмотрению информационно-аналитического обеспечения полицейской деятельности. Автор в рамках статьи определил сущность информационно-аналитического обеспечения полицейской деятельности (в частности дал определение понятий: «информация» в соответствии с нормами действующего законодательства, «аналитика» по Энциклопедическому словарю, а также «информационно-аналитическое обеспечение»). Проанализированы также особенности и

© КОВАЛЕНКО А.В. – кандидат юридичних наук, доцент, докторант (Національна академія внутрішніх справ)

компоненты последнего понятия. Отражены основные цели информационно-аналитического обеспечения в управлении Национальной полицией, а также проанализированы аналитическая работа в органах полиции и цель работы.

Ключевые слова: *Национальная полиция Украина, информация, аналитика, информационно-аналитическое обеспечение, полицейская деятельность.*

The article is devoted to the consideration of information and analytical support for police activities. The author, in this article, defined the essence of information and analytical support for police activities (in particular, it was defined the concepts of “information” in accordance with the current rules of law, “analytics” in accordance with the Encyclopedic Dictionary, and also “information and analytical support”). The features and components of the last concept were also analyzed. The article reflects the basic goals of information and analytical support in the management of the National Police, as well as analyzes analytical work in the police and the purpose of such work.

Key words: *National Police of Ukraine, information, analysis, information and analytical support, police activities.*

Вступ. Без інформації процес управління, а тим паче забезпечення поліцейської діяльності є неможливим, її відсутність не дає можливості сформулювати завдання й мету управління, провести оцінювання ситуації, виділити проблеми, передбачити розвиток подій, підготувати рішення управлінського характеру та проконтролювати їх здійснення.

До вчених, праці стосовно дослідження інформаційно-аналітичного забезпечення поліцейської діяльності яких використано в межах статті, можна зарахувати таких як О. Бандурка, О. Безпалова, Ф. Брокгауз, О. Джафарова, Н. Дяченко, Р. Коваль, Е. Масленников, А. Мовчан, В. Сокурєнко, Ю. Сурмін та інші.

Незважаючи на проведену працю вищенаведених науковців, проблематика інформаційно-аналітичного забезпечення поліцейської діяльності в Україні все ще має недостатньо досліджений характер.

Постановка завдання. Мета статті – визначення сутності інформаційно-аналітичного забезпечення поліцейської діяльності (зокрема визначення поняття «інформація» відповідно до норм чинного законодавства, поняття «аналітика» згідно з Енциклопедичним словником, терміна «інформаційно-аналітичне забезпечення», його особливостей, компонентів), основних цілей і мети інформаційно-аналітичного забезпечення в управлінні Національною поліцією, а також аналіз аналітичної роботи в органах поліції й мету такої роботи.

Результати дослідження. Розпочинаючи розгляд статті, варто зауважити, що інформаційно-аналітичною діяльністю є комплекс дій на базі концепцій, методів, засобів, нормативно-методичних матеріалів, аби зібрати, накопичити, обробити і проаналізувати дані заради обґрунтування й прийняття рішень [1, с. 242].

Законом України «Про інформацію» визначено інформацію як будь-які відомості та/або дані, що можна зберегти на матеріальних носіях чи в електронному вигляді [2].

Крім інформації, у процесі усвідомлення сутності забезпечення інформаційно-аналітичного типу щодо управління органами Національної поліції варто виділити ще одну дефініцію – аналітику. Аналітика (від гр. – мистецтво аналізу) – частина логіки, яка розглядає вчення про аналіз як науку, виникла в Давній Греції [3]. Аналітикою є розгалужена та складна система знань, елементами якої є й інші науки, а саме: логіка, методологія, евристика (наука, котрою відкривається нове в різноманітних сферах життя), інформатика [1, с. 242].

Сучасною аналітикою є база інтелектуальної, логіко-мисленневої діяльності, що спрямована на вирішення практичних завдань. У її основі лежить не так принцип констатації фактів, як принцип «випередження подій», що допомагає організації або індивіду спрогнозувати майбутній стан об'єкта аналізування; цілісний комплекс принципів забезпечення методологічної, організаційної й технологічної природи щодо індивідуальної та колективної розумової діяльності, що сприяє ефективній обробці інформації заради вдосконалення якості наявних і придбання нових знань, а також підготовці інформаційної бази з метою прийняття оптимальних рішень управлінського типу [4, с. 196].

Інформаційно-аналітичним забезпеченням є процедура зі створення оптимальних умов, аби задовольнити інформаційні потреби й реалізувати посадові обов'язки державних органів на

основі формування та застосування інформаційних ресурсів. За мету інформаційно-аналітичного забезпечення виконавчих органів держави прийнято брати утворення умов задля прийняття управлінських державних рішень ефективного типу [5, с. 8].

Інформаційно-аналітичному забезпеченню управління в органах Національної поліції України притаманна наявність своїх особливостей, адже головним завданням поліції є протидія злочинності, а отримання, обробка, аналізування, використання та збереження інформації стосовно реальних подій і явищ є ключовими завданнями під час розслідування злочинів.

Інформаційно-аналітичному забезпеченню підрозділів Національної поліції України характерні такі взаємопов'язані компоненти: інформаційні системи, в рамках яких реалізується процедура зі збирання, накопичення, системного опрацювання, зберігання й надання споживачу потрібної інформації; аналітична робота, котру можна охарактеризувати як здійснення системи заходів організаційного типу й методичних прийомів та опрацювання й синтезу наявної оперативної та іншої інформації; управлінська діяльність, котрою забезпечується прийняття потрібних рішень стосовно стратегії й тактики протидії злочинності [6, с. 182].

Згідно з положеннями Закону України «Про Національну поліцію», поліцією в діяльності інформаційно-аналітичної природи реалізується утворення баз даних, що належать до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС) України; застосування баз даних МВС та інших органів нашої країни; здійснення роботи інформаційно-пошукового й інформаційно-аналітичного спрямування; інформаційна взаємодія з іншими державними органами України, органами правопорядку іноземних країн і світовими організаціями [7].

Поліцією реалізується процес з наповнення та підтримки в актуальному стані баз даних, що належать до єдиної інформаційної системи МВС України, стосовно осіб, щодо котрих поліція здійснює роботу з профілактичних дій; правопорушень кримінального й адміністративного типу, що виявлено, винуватих осіб, якими їх учинено, руху кримінальних проваджень; обвинувачених, чий обвинувальний акт направлено до суду; установлення особи невпізнаних трупів і людей, що не мають змоги надати про себе будь-яку інформацію через хворобу чи неповнолітній вік; пошуку безвісти зниклих; пошуку осіб, що підозрюються, обвинувачуються, ухиляються від відбування покарання чи судового вироку; осіб, що затримано через підозру у здійсненні правових порушень; осіб, котрими скоєно адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими вчиняє поліція; вчинених кримінальних та адміністративних порушень корупційного законодавства, а також осіб, якими їх учинено, і результатів розгляду таких правопорушень у суді; іноземних та осіб без громадянства, що затримані поліцією через порушення правил перебування на території України; викрадених речей, цінностей та іншого майна, яким притаманні особливості ідентифікації, чи речей, що пов'язано з учиненням правових порушень, згідно із заявами громадян; документів за зверненням громадян, що викрадено або втрачено; баз даних, котрі формуються під час реалізації діяльності оперативно-розшукового спрямування згідно з положеннями закону; викрадених транспортних засобів, що знаходяться в розшуку через безвісне зникнення, знайдених безгосподарних транспортних засобів, а також номерних знаків, що викрадено або втрачено; виданих дозволів у сфері безпеки дорожнього руху й дозвільних документів на переміщення певних видів транспортних засобів; зброї, що є у володінні й користуванні приватних осіб, які мають дозвіл на придбання, зберігання, носіння та перевезення зброї; зброї, що викрадено, втрачено, вилучено, знайдено, а також добровільно здано з числа тієї, що незаконно зберігалася [8, с. 206–207].

Аби дієво приймати управлінські рішення, що забезпечать досягнення поліцією завдань, поставлених перед нею, існує Єдина інформаційна система МВС України, яка містить банки даних оперативно-розшукового, оперативно-довідкового, адміністративного і статистичного призначення. Одним із завдань, на вирішення яких спрямована ця система, є забезпечення управлінської діяльності інформацією та підготовка аналітично-довідкових даних.

Заради організації інформаційно-аналітичного забезпечення поліції у 2017 році утворено «Інформаційний портал Національної поліції України», головними завданнями якого визнають забезпечення інформаційно-аналітичного характеру діяльності Національної поліції; наповнення та підтримку в актуальному стані інформаційних ресурсів баз даних, що належать до єдиної інформаційної системи МВС України; щоденну діяльність органів поліції в межах сфери відносин трудового, фінансового, управлінського типу, відносин із документообігу; забезпечення електронної взаємодії з МВС України й іншими державними органами [9].

Основними цілями інформаційно-аналітичного забезпечення в управлінні Національною поліцією можна визнати такі: задоволення поліцейських, суспільних та інших потреб суб'єк-

тів управління поліцією в інформації, що є необхідною, аби забезпечити взаємодію між усіма учасниками відносин правоохоронного типу і щодо протидії злочинності; інформування поліцейських, суспільства й інших суб'єктів управління поліцією щодо стану злочинності, останніх змін у законодавчій базі, фактів і явищ, які становлять загрозу для суспільства чи держави, стану протидії злочинності, результатів функціонування підрозділів поліції, матеріально-технічної та соціальної забезпеченості поліцейських, стану підготовленості поліцейських до різноманітних надзвичайних ситуацій; передавання працівникам поліції певних даних і потрібних документів, що мають стосунок до їхньої діяльності; інформування працівників поліції та адміністрації щодо залучення додаткових сил і засобів, аби забезпечити здійснення поліцією зобов'язань, що покладено на неї [8, с. 209–210].

Інформаційним забезпеченням управління поліцією передбачено утворення передумов, щоб комплексно вирішувати завдання, котрі стоять перед ними, надавати суб'єктами управління поліцією науково обгрунтовану інформацію задля ефективної реалізації управлінських функцій.

Головною метою інформаційного забезпечення є те, щоб завдяки зібраним початковим даним було можливо одержати похідну, підсумкову інформацію, що становитиме основу, аби підготувати управлінські рішення [10, с. 160–161].

Управління органами поліції реалізується в таких двох сферах: зовнішня – аби забезпечити вплив системи поліцейських органів на стан правопорядку в країні завдяки виконанню головних функцій Національної поліції (зокрема гарантування публічної безпеки та порядку; охорона прав і свобод людини, а також суспільних і державних інтересів; протидія злочинності; надання в рамках, що визначено законодавством, послуг щодо допомоги особам, які через особисті, економічні, соціальні причини або надзвичайні ситуації потребують цієї допомоги); внутрішня – аби створити оптимальний режим роботи безпосередньо системи Національної поліції (зокрема планування, організація роботи інформаційно-аналітичного типу, підбір, розміщення, виховання та кадрове навчання, раціональне використання сил і засобів, статистична звітність, контролювання виконання рішень, фінансово-економічна діяльність тощо) [8, с. 217].

Аналітичною роботою в органах поліції є постійна дослідна діяльність, котрою охоплюється широка сукупність організаційних заходів і методичних прийомів, аби вивчати й оцінювати інформацію щодо стану злочинності й громадського порядку, результатів практичної діяльності органів з виконання завдань, що поставлено перед ними, а також щодо умов, у яких такі завдання реалізуються, і що гарантує цілеспрямоване управління й оцінювання ефективності впливів управління [11, с. 13].

До мети аналітичної роботи зараховано реалізацію повсякчасного моніторингу обстановки оперативного типу й результатів службової діяльності; постійного процесу інформування органів країни, Національної поліції України, МВС і їх керівництва щодо фактичного стану правового порядку і стану реалізації завдань, що покладені на поліцію; вчасної реакції на зміни в суспільстві заради поліпшення діяльності стосовно протидії злочинності й забезпечення публічної безпеки та порядку; підвищення якості процесу протидії злочинності за допомогою своєчасного затвердження управлінських рішень керівництвом територіальних органів Національної поліції, їхніми галузевими службами й підрозділами на місцях (реалізація завдань комплексного та перспективного характеру); оформлення змістових документів аналітичної природи, що допоможуть прийняти нові законодавчі акти в галузі діяльності поліції й підтримання правового порядку [8, с. 221–222].

Висновки. Отже, підводячи підсумки, варто зауважити, що без інформації процес управління, а тим паче забезпечення поліцейської діяльності є неможливим, її відсутність не дає можливості сформулювати завдання й мету управління, провести оцінювання ситуації, виділити проблеми, передбачити розвиток подій, підготувати рішення управлінського характеру та проконтролювати їх здійснення. Галузь забезпечення правопорядку має надзвичайно мінливий, комплексний характер і вимагає вдосконалення систематичної природи, взаємодії між правоохоронними органами, що може мати місце тільки за наявності належного рівня інформаційного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Сурмин Ю.П. Теория систем и системный анализ: учебное пособие. Киев: МАУП, 2003. 368 с.
2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1992. № 48. Ст. 650.

3. Брокгауз Ф.А., Эфрон И.А. Энциклопедический словарь: в 86 томах с иллюстрациями и дополнительными материалами. URL: <http://www.vehi.net/brokgauz>.
4. Дяченко Н.П. Методологічне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. *Теорія та практика державного управління*. 2013. № 4. С. 194–199.
5. Коваль Р.А.. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів влади: автореф. дис. ... канд. наук з держ. управ.: спец. 25.00.02. Запоріжжя, 2008. 24 с.
6. Мовчан А.В. Теоретичні засади інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. Київ: НАВС, 2011. № 2 (75). С. 181–188.
7. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
8. Управління органами Національної поліції України: підручник / за заг. ред. докт. юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка; О.М. Бандурка, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова та ін.; передм. В.В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна типографія, 2017. 580 с.
9. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України»: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.08.2017 № 676. *Офіційний вісник України*. 2017. № 75. С. 385. Ст. 2306.
10. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України: підручник. Харків: Ун-т внутр. справ, 1998. 480 с.
11. Масленников Э.П. Организационно-правовые основы и методика аналитической работы в ОВД: учебное пособие. Москва: Академия МВД СССР, 1979. 623 с.

УДК 347.961(477)

КОВАЛЬЧУК С.П.

МЕТОДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

У статті розкрито методи адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері регулювання нотаріальної діяльності в Україні. Доведено, що це способи, прийоми цілеспрямованого впливу норм адміністративного права на нотаріусів, інших суб'єктів нотаріальної діяльності й суб'єктів контролю такої діяльності. Метою такої діяльності є забезпечення фізичних і юридичних осіб якісними, своєчасними, доступними нотаріальними послугами.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, зміст, нотаріальна діяльність, нотаріат, нотаріус, методи адміністративної діяльності публічної адміністрації, принципи, посвідчення прав і фактів, юридична вірогідність.

В статье раскрыты методы административной деятельности публичной администрации в сфере регулирования нотариальной деятельности в Украине. Доказано, что это способы, приемы целенаправленного воздействия норм административного права на нотариусов, других субъектов нотариальной деятельности и субъектов контроля такой деятельности. Целью такой деятельности является обеспечение физических и юридических лиц качественными, своевременными, доступными нотариальными услугами.

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, содержание, нотариальная деятельность, нотариат, нотариус, методы административной деятельности публичной администрации, принципы, удостоверение прав и фактов, юридическая достоверность.

© КОВАЛЬЧУК С.П. – здобувач (Науково-дослідний інститут публічного права)